

וקראת לשבת עיונג

אלון מרן הכבוד האב"ד ובסולת פלאו

גליון מס' 687

מי תשא - פרה

י"ח אדר התשפ"ג

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סליבה ע"ה | לע"נ שלמה יחזיא בן שבה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל נענה בת מנורה ע"ה

לע"נ מרן רשכבה"ג שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים זצוק"ל, מרן ראש הישיבה הגאון ר' שלום בן תופחה זצוק"ל והגאון ר' שמעון בן חביבה זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

המרן שלי...

המעשה הבא סופר יום לאחר הלוייה מפי בעל המעשה: "המון אנשים בוכים על לכתו של מרן רבינו הגדול הרב עובדיה יוסף זצוק"ל יש שבגלל התורה שלו, יש שבגלל המנהיגות, יש שבגלל הגדולה שלו, בגלל המון סיבות, אבל אני רוצה לספר לכם על הרב עובדיה, כמה גדול האדם הזה, הייתי מספר פעמים בחדרו של מרן זצ"ל אבל פעם אחת חרוטה לי בזכרון, אני זוכר כל דקה כל רגע:

הייתי בן ארבע עשרה, אז עוד הייתי בחור ישיבה ועברתי תקופה קשה מאוד, אני לא רוצה לספר פרטים, אבל מה שכן המשפחה שלי מאוד סבלה מהמצב הזה, עם מי הם לא התייעצו כדי לראות מה לעשות, רבנים, יועצים, אישי חינוך, כולם, אחרי שהם לא הצליחו, הם גמרו בלבם להכניס אותי לרבינו הגדול זיע"א, שהוא ידבר איתי, קבעו לי תור מהיום למחר דבר שהיה נדיר מאוד באותה תקופה. יום שישי מגיע ואני מגיע לקבלת קהל בלשכת הרב ביחוד דעת, הייתי שני בתור, אני נכנס לחדר, הרב ישב שם על כסא ואני התיישבתי לידו ולא הצלחתי להוציא מילה מהפה, הרב התקרב אלי שם את ידו על פני ואמר: "אל תדאג הכל יהיה בסדר רק תגיד לי מה מפריע לך", הסתכלתי מסביב ולא היה לי נעים לדבר שיש עוד אנשים בחדר, הרב הרגיש את מצבי ואמר לכולם לצאת מהחדר, וככה ישבתי שם ילד בן ארבע עשרה מול הרב, והוא יושב מולי ומקשיב, אני בוכה והוא בוכה איתי, לא דקה ולא שתיים, קרוב לחצי שעה ישבתי שם והרב מנגב לי את הדמעות, בחוץ מחכים רבנים, דיינים, אברכים, ואנשים שבאו לקבל ברכה ועצה [התורים בדר"כ קצרים, כל אחד חמש דקות שכולם יספיקו] אבל הרב לא לחץ ולראשונה בחיי הרגשתי שמישהו מבין אותי שמישהו כואב את הכאב שלי, אחרי שאמרת את כל מה שיש לי על הלב הרב אמר לי כמה דברים לעשות ואז הוא קבע שאף אחד לא יכריח אותי לעשות משהו, הוא בירך אותי מכל הלב ובאמת בזכות עצתו וברכתו חזרתי לעצמי. זה הרב עובדיה שלי, לא רק הפוסק, המנהיג, אלא אבא! אבא של כולם. ומאתמול אני בוכה ובוכה, בלי סוף! אבי רכב ישראל ופרשיו. תנצב"ה.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

על חשיבות החברה הטובה

מעשה במלך, ולו בן יחיד, יורש עצר. מחמד עינו, משוש חייו ותקוות הממלכה. אהבת נפש אהבו, עקב באהבה ובדריכות אחר גידולו והתפתחותו. בהגיעו לגיל חינוך אמר לאיש אימונו וסודו: "רצוני שישכרו את בכירי המהנכים ויגבשו עבור בני תכנית לימודים מיוחדת. לידיעות רבות יצטרך. לרכישת נימוסים והליכות, שפות ודברי ימי אומות. בחינוך הכללי לא ירכוש זאת". קד נאמן ביתו של המלך, ואמר: "כרצונך, מלכי. אך בקשה אבקש: אם יבוא גדולי המלומדים ובכירי הפדגוגים ללמד את הוד רוממות הנסיך - מדוע ישב ללמוד לבדו? לממונה הארמון יש בן בגילו, יצטרף אף הוא ללימודים וירכוש אף הוא דעת, ירחיב אופקים!"

נתכרמנו פני המלך. הממונה על הארמון קצין צבא היה, מוכשר ונמרץ, אך לא נמנה על בני האצולה. ביתו, בית המוני היה. הליכותיו מחוספסות, ושפתו בוטה. את חבריו של בנו לא היה בוחר מחוג זה. אבל לא אמר דבר, אלא ענה: "כרצונך - אך דע לך כי בידך הפקדתי את חינוכו של בני. אוצרי היקר, ותקוותה של הממלכה!"

כוונותיו של היועץ טובות היו. חשב לעשות חסד עם ילד נוסף. מדוע לא יהנה בן הממונה מהחינוך המעולה, מדוע לא ישתתף בשיעור הפרטי. אדרבה, משעמם יהיה לנסיך לבדו, זקוק הוא לחברת נער בן גילו. אך, אבוי, חששותיו של המלך התממשו במלוא חומרתן. בן הממונה הושפע מביט הוריו, מאחיו הגדולים ובני חבורתם, מסיפוריהם המרתקים על מסיבות הוללות וגיחות פשיעה. עלילותיהם הציתו את דמיונו יותר משינון השיעורים הניתנים בטרקלין הארמון. בעיניים בורקות היה מאזין לשיחתם, ובעיתות הפנאי שוטט בחוצות, תר אחר חבורות נערי רחוב בני גילו שעולמם שבה את לבו.

יום אחד נקרא יועץ המלך, נאמן ביתו ואיש סודו, להתייצב בפניו. המלך מסר לידו מסמך מפורט, המשך תכנית לימודיו של הבן, שגובשה אחר מחשבה רבה. דן עימו בפרט אחר פרט, איך יתחנך הנסיך בחינוך המעולה ביותר וירכוש את ההשכלה הרחבה ביותר. עודם מדברים, וראש המשטרה עמד בפתח. הדריכות שבפניו הסגירה את בהילות הידיעה שבפיו. "מה העניין? שאל המלך. הוא ניגש אל כס המלכות, גחן ולחש דבר מה באוזנו של המלך. פני המלך החורו, וראש המשטרה קד ועזב את המקום. המלך פנה אל יועצו, ואמר: "הזוכר אתה שביקשת שבנו של ממונה הארמון ילמד עם בני?" "כן! אמר היועץ, וליבו מנבא לו רעות. "ובכן, הוא נתפס הלילה בגניבה", אמר המלך. עתה החויר גם היועץ. אבל המלך המשיך: "אין זה הכל. הוא שיכנע את בני להצטרף אליו. שניהם נתפסו". ועיני היועץ חשכו.

הסיפור, משלו של רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל בפרשתנו, והוא נסוב כמובן על מעשה העגל. התורה, ספר הוראות היא. מכל פרשה עלינו להפיק לקח והדרכה. הבה נזכור שהיו שם בעם אהרן חוור, ושבעים הזקנים. ושרי עשרות ושרי חמישים, שרי מאות ושרי אלפים, דיינים ומורי הוראה כה רבים. נזכור עוד, שכאשר עשו את העגל, להטה עוד האש על הר סיני במלוא עוזה! וכל זה לא מנע את הסחף, את ההליכה אחר החברה הרעה! אך לפני ארבעים יום אמרו "נעשה ונשמע", פרחו נשמתם במעמד הנשגב של מתן תורה, ומלאכים סיעים לעמוד על עומדם, וכל זה לא עצר את השפעת הערב רב! ואנו, ההורים. אמת, משתדלים אנו להעניק לילדינו חוויות מרוממות של שולחן שבת וחג. האם אפשר לדמותן לחוויית מתן תורה? מנסים אנו להוות עבורם סמכות נעלה, היש לדמותה לדמותם וסמכותם של אהרן וחור ושבעים הזקנים? ואם כל זה לא עצר שם את הסחף, איך נצפה שבנינו ימלטו מהשפעתם של חברים רעים!?

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל

ביום כ' באדר יחול היא"צ של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, ראש ישיבת 'קול תורה'.

כל מהלך חייו של רבי שלמה זלמן אמרו את הוורט הנ"ל. ישרות, תמימות בלי לחשב חשבונות כלל. החשבון היחיד שעשה הוא רצון שמיים, והכל בשכל הישר וביראה שקדמה לחכמתו.

חלק מירושת אביו הגאון רבי חיים לייב זצ"ל, היה חדר ספרים. ארבעת האחים החליטו, כי לא יחשבו מי יקבל ספר זה או אחר, אלא כל אח יקבל קיר אחד מחדר הספרים.

בגורלו של רבי שלמה זלמן עלה הקיר ובו ספר נדיר במיוחד: שו"ת 'בנימין זאב', מהדפוס הראשון, עותק זה היה יחיד מסוגו בעולם.

לימים היה אחד שרצה להחזיר ספר זה מחדש, ומשמע שבאמתחתו של רבי שלמה זלמן עותק מהדפוס הראשון, חשקה נפשו להשאילו ממנו. הדבר נודע לאחיו הגאון רבי אברהם דב זצ"ל, ובא לרבי שלמה זלמן להזהירו שיתכן שהלה אינו אדם כ"כ ישר, ולא ישמור כראוי על עותק נדיר זה.

"אם אין כזה שו"ת ודאי שצריך לתת לו... הרי עולם התורה צריך שיהיה כזה ספר...", הגיב בפשטות, בלי לחשב חשבונות.

הלה אכן בא לרבי שלמה זלמן וביקש לצלם את הספר. כשהחזירו, הספר היה מפורק לגמרי. כשנשאל מדוע פירק את הספר מכריכתו, הסביר שלא הצליח לצלם אותו כראוי, ולכן פירק אותו לדפים, וכמתנצל הבטיח שכאשר ייצא הספר החדש לאור, הוא יביא לו עותק אחד.

רבי שלמה זלמן קיבל מידי אחר את צרור הדפים, ולא כעס כלל על הנזק הכספי הגדול שגרם בקלות דעת כל כך. הוא כלל לא הבין מדוע בני הבית כועסים, הרי הוא הבטיח שיביא לי עותק מההוצאה החדשה... רגישותו זולת היתה בדקי-דקויות, וגם היא בלי לחשב חשבונות, בשלמות אמיתית, עפ"י צו שמיים בתכלית.

ביום שהודיעו על היעלמותה של הצוללת 'דקר', כשעל סיפונה עשרות מלחים, התאסר אחד מבני הישיבה, וכנהוג, כאשר נכנס החתן לחדר האוכל, החלה קבוצת בחורים לשיר לכבודו.

רבי שלמה זלמן שמע את השירה מחדרו, הוא ירד לחדר האוכל, הוכיח את הבחורים: "הכיצד יכולים לשיר ביום שארע כזה אסון בעם ישראל?!..."

לאחר מכן כאשר נודע לו כי השירה היא לכבודו של חתן, הצטער מאוד על שהוכיח אותם, ועד סוף הזמן לא שכח את המעשה, ונגש לכל בחור ובחור מהמשוררים, והתנצל בפניהם על שהוכיח אותם.

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"אך את שבתתי תשמרו... כי אני ה' מקדשכם" (לא, יג).

בגמרא מסכת שבת (דף י:): נאמר: אמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: הנותן מתנה לחבירו – צריך להודיעו, שנאמר "לדעת כי אני ה' מקדשכם". אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל – לך והודיעם.

את מאמר חז"ל זה ביאר רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים" בדרך משל:

ידוע, שנמצאים בעולם מינים רבים של אבנים טובות ומרגליות שאין ערך ושיעור לשוויים, ואפילו שרים גדולים או עשירים מופלגים, אין באפשרותם לרכוש הרבה אבנים טובות ומרגליות. ואפילו באוצרות מלכים אדירים קשה למצוא מי שנמצאים באוצרותיו את כל המינים שבעולם.

אמנם, מי שהוא מלך גדול יותר, בודאי אוצרותיו גדולים וחשובים יותר ממלך שהוא במדרגה קטנה ממנו.

ואם כך קל וחומר בן בנו של קל וחומר, ה' יתברך שהוא מלך מלכי המלכים, ובודאי בלי ספק נמצאים בבית גנזיו כל חמודות הכסף והזהב והאבנים טובות שאפשר להימצא בעולם, ומכל המתנות הטובות הללו אין הקב"ה משתבח בהם כלל, כי אם באותה מתנה יקרה ש"שבת שמה", והיא נקראת אצלו בשם "מתנה טובה", בודאי אין שיעור לחשיבותה וטובתה של השבת. מתנה כזו נתן הקב"ה לישראל!

ואם כן, כמה צריך האדם להשתוקק להשיג חלק במתנה טובה זו שתגיע לו על ידי שמירת השבת כראוי!

"וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך" (לב, ז).

כאשר מבקש אדם לקחת מלמד לבנו, עליו לבחון תחילה את אופיו של הילד ואת מעשיו, שאם הוא ילד חרוץ ואוהב ללמוד בשקידה, עליו להשתדל לקחת בשבילו מלמד תלמיד חכם, חריף ושנון, שינצל היטב את כישוריו של הילד. ואולם, אם הילד אינו אוהב ללמוד, אלא מטבעו הוא מחפש להשתובב ולשוטט, אזי על האב למצוא בעבורו מלמד חזק ותקיף שידע להעניש היטב כאשר נצרך הדבר.

בדרך כלל, אין למצוא את שתי המעלות באדם אחד, כי מי שהוא תלמיד חכם מקיים את המאמר "דברי חכמים בנחת נשמעים", ואילו מי שהוא תקיף ורב כוח, על פי הרוב אין הוא מצטיין בחכמה יתירה...

כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד מדובנא – כאשר היו בני ישראל במדרגה גבוהה וקרבו לפני ה' סיני ואמרו: "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", והיה כל חפצם לקבל את התורה, בחר ה' יתברך בעבורם "מלמד" מתאים – משה רבנו!

אולם כאשר אחר כך הקשו את ערפם ועשו אלהי זהב אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "לך רד כי שחת עמך" – במצב זה שהם נמצאים אין אתה מתאים להיות רבם, עליהם לקבל למורה מי שידע לרדות בהם בחוזק!

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

עמלק =

ליצנות (ב)

ילדים שלנו אין

"מסוננות" אנחנו

מוצפים דרך אמצעי התקשורת למיניהם בליצנות וקריירות רבות מאוד בכל הנוגע לאמונת חכמים. יש הנאה מסוימת לשמוע ניתוח ציני או בדיחה כלשהי, על חשבון קהילה או חלילה אישיות תורנית. זה מצחיק לפעמים, אבל עלינו לזכור שכל שיחה כזאת מכניסה זרעי ליצנות הרסניים, המחוללים בהמשך נזק בלתי הפיך בנפש. בעניין זה אין הבדל גיל ומעמד, "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". אבל ללא ספק, ככל שההישפות לליצנות היא בגיל צעיר יותר, כשאין עדיין מסוננות, הסכנה עצומה הרבה יותר. עלינו להיות זהירים מאוד בכל מה שמגיע לאוזניהם הרכות של ילדינו. לפעמים מחוסר מודעות אנחנו מרשים לעצמנו לדבר בצורה משוחררת יותר, ואנו שוכחים שילדינו קולטים את הדברים כמו שהם, הם מפרשים כל דבר כפשוטו, וזה כבר מסוכן ממש! לפעמים ההורים לא התכוונו, הם לא חשבו שבאמת הרב הזה